

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din,
mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO IX.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 19. junija 1926.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 70.

Govor novega predsednika Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani Ivana Jelačina ml. ob otvoritvi plenarne seje dne 11. junija 1926.

Slavna zbornica! — Doletela me je odlična čast, da ste me v svoji zadnji plenarni seji izvolili za zborničnega predsednika. Izkazano mi zaupanje me je iskreno ganilo. Blagovolite sprejeti mojo najpristranejšo zahvalo vsi, ki ste mi z izvolitvijo hoteli podati dokaz zaupanja in priznanja, da me smatrate sposobnim voditi najvišjo gospodarsko korporacijo v Sloveniji. Dovoljeno pa naj mi bo nasloviti par besed tudi na one gospode kolege, ki so oddali svoje glasove visokočisljanemu članu zbornice g. Josipu Lenarčiču, kateremu sem bil čisto nezvestno protikandidat, saj se dotične plenarne seje niti nisem osebno udeležil. Zagotavljam Vas, da bo izvrševanje te moje nove funkcije vestno, objektivno in usmerjeno za interese nas vseh. Upam, da si bom s svojim delom lahko pridobil zaupanje vseh članov naše zbornice.

Delo v slovenski javnosti ni hvaležno. Tega sem se vedno zavedal ter me kritika mojega dosedanjega javnega dela ni mogla motiti v mojem stremljenju, po svojih skromnih močeh koristiti skupnemu našemu gospodarstvu. Za tako delo pa nista potrebna samo razum in hladna preudarnost, temveč je treba nositi v svojem sreču tudi ljubezen za vse tisto delo, kateremu hočemo posvetiti svoje moči, ne meneč se pri tem za ovire in težkoče, preko katerih moramo do cilja. Iz ljubezni do naše skupne stvari sem delal dosedaj v naših gospodarskih korporacijah in isto ljubezen hočem posvetiti svojemu delu tudi v zbornici.

Pred seboj imamo v najbližjem času nove zbornične volitve in prvo točko svojega programa vidim v tem, da dosežemo kompromis za zbornične volitve. Časi so dovolj resni, da se lahko združimo na skupni kompromisni listi in tako ustvarimo zdravo podlago za delo v naši bodoči zbornici. Ne bilo bi prav, da se pri tej odločitvi izpostavljamo vplivom onih, ki naših skupnih gospodarskih interesov ne razumejo ali jih nečejo razumeti. Skupnosti bomo najbolj koristili, če najdemo skupno bazo za naše delovanje. Zato mislim, gospodje, da me boste v tem mojem stremljenju blagotno in z razumevanjem podpirali. Potem se nam bo prej posrečilo doseči cilje, za katerimi vsi stremimo.

Še ena želja je, ki mi leži na sreču in na katero Vas moram opozoriti. V mislih imam ono malenkostno ljubosumnost med člani zbornice iz bivše Štajerske in Kranjske, ki je čisto neprijetno motila složno in mirno delo v zbornici. Naša zbornica naj ne bo zbornica Štajercer in Kranjcev, temveč Zbornica za slovensko trgovino, obrt in industrijo. Če Ljubljana od nekdaj nosi zgodovinsko nalogo matice Slovenije in predstavlja po duševnem, kulturnem in gospodarskem vodstvu srce in glavo Slovenije, tedaj je naši Sloveniji prav tako potreben Maribor, kot ona močna roka, ki naj na severni meji naše države ščiti naše gospodarske interese. Naš general Maister ni rešil Maribora samo Vam, ampak tudi nam; Maribor ni samo Vaš, ampak je tudi naš, kakor naj bo Ljubljana tudi Vaša in ne samo naša.

Potrebno je, da zbornica pritegne na se ostale naše gospodarske in stanovske organizacije, ki paralelno delujejo za interese našega gospodarstva. Želeti je, da se stiki med zbornico in ostalimi organizacijami še bolj poglobijo. Tako bomo lažje in hitreje korakali do uspehov.

Če pri tej priliki izjavim, da je uradniški aparat naše zbornice dober in do-

vršen, tedaj Vas zagotavljam, da bo tudi v bodoče vestno in točno deloval in vse posle izvrševal z največjo objektivnostjo. Na to bom obračal posebno pažnjo. Uverjen sem, da me bo zbornično uradništvo podpiralo, o čemur sem dobil pri prevzemu predsedniške funkcije tudi formelno zagotovilo.

Zbornica se bo morala od časa do časa pečati z aktualnimi gospodarskimi vprašanji in ker ne bo mogla vedno odločilno vplivati na njih konečno rešitev, je neobhodno potrebno, da si napravimo pregled o položaju našega gospodarstva.

Za nami je osem let, odkar smo stopili v skupno novo državo. Imeli smo v tej dobi prilike dovolj, da smo opazovali, kako se dela za konsolidacijo in povzdigo našega gospodarstva ter ublažitev naših zamotanih razmer. Reči moram, da perspektiva za bodočnost ni rožnata. Gospodarska politika, če je sploh mogoče o smotreni gospodarski politiki pri nas govoriti, se giblje v smerah, ki ne bi mogle nikdar dovesti do ekonomske konsolidacije naše države. Mi ne odrekamo našim bratom Srbom, niti bratom Hrvatom, da ne bi imeli namena in volje delati pametno gospodarsko politiko. Zahtevati pa moramo, da se tudi nam Slovencem ne jemlje in ne krati pravice smotrenega sodelovanja. Mislim, da smo v osemih letih Slovenije dokazali, da smo vedno pripravljeni stati ob strani pri poštenem delu vsakomur v naši državi, ki to državo ljubi in ji želi resničnega gospodarskega napredka. To smo dokazali ne samo z besedami, ampak tudi z dejanji.

Neenakost obstoječih zakonov v posameznih pokrajinah, slaba uprava, pretirana centralizacija v upravi in iz nje izvirajoče čisto nerazumevanje naših slovenskih razmer, pomenijo za nas pravo veksacijo in če ne bi bilo v nas toliko potrpežljivosti, dobre volje in konečno zdrave narave, bi bili težko prestali vse neštete ovire, s katerimi smo se morali dosedaj boriti. Prepričan pa sem, da bomo s skupnim vztrajnim delom pripomogli k ozdravljenju takih razmer.

Eno glavnih vprašanj, ki nas živo zanima, je izenačenje davčne zakonodaje. To izenačenje naj bi pomenilo priznanje enakopravnosti vseh naših državljanov. Pa ne samo neenakost v davčni zakonodaji, tudi neenakost v davčni praksi je največja krivica, ki jo morajo prenašati slovenski gospodarski krogi. Naj se nam ne zameri, ako trdimo, da ni samo tisti, ki pobira davke, pravi državljan, temveč tudi tisti, ki davke plačuje. Pomilovanja vredni so tisti Slovenci, ki doslej tega še niso uvideli. Če se nas tlačili Nemci, Italijani in Madžari, smo to težko občutili, vendar se takrat takim krivicam nisimo čudili. Danes pa nas vse drugače boli, če dela krivico brat Srb ali Hrvat in najbolj nas boli, če nam dela krivico Slovenec. Nikdar nismo pozivali slovenske davčno uradništvo k sabotaži zakona, pozivali pa smo merodajne faktorje k pameti in zmernosti v izvrševanju njihove uradne funkcije. Če v tem pogledu ne bo nastopilo izboljšanje, tedaj si tudi od enotnosti davčnega zakona ne moremo obetati olajšanja težkih razmer. Uveljaviti moramo svoje pravice in iz prakse pregnati mnenje, da smo Slovenci državljani druge kategorije in priboriti si moramo mesto na soncu, kjer naj si slovensko gospodarstvo izleči svoje rane.

Stavijo se v nas velike zahteve. Zauzupamo v zdravo naravo naše države in preko naših škodljivcev ne izgubljamo

poguma. Vemo gospodje, kake pritožbe smo čuli na izrednem običnem zboru Zveze industrijev v Ljubljani. Dela se nam velika krivica, ako se ne uvažuje bitnih zahtev naših industrijskih podjetij, ki so pri nas avtohtona in ki jih ni mogoče prenesti v druge kraje naše države. Blaznež je tisti, ki meni, da se da prenesti iz Slovenije premogovnike, vodne sile in druge predpogoje, ki so omogočili osnivanje in izgraditev naše industrije. S silo se ne da vsega tega odtrgati od našega gospodarskega in narodnega telesa. Imamo pa nekaj drugega, kar se da prenesti tudi v najjužnejše kraje: naš naraščaj. Ta naraščaj pa naj bo tako vzgojen in tako pripravljen za praktično gospodarsko delo, da bomo povsod želi sadove, kjer bo naša mladina sistematično v praksi uveljavljala ono, za kar jo moramo s temeljito vzgojo pripraviti. Nahajamo se v Sloveniji v natlačenem prostoru za naš naraščaj. Nezdrava konkurenca se že danes pojavlja v mnogih strokah vsled preobilice obratov in v interesu nas vseh je, da naši ljudje opustijo komodnost ali predsodke in si poiščejo kruha izven Slovenije v ostalih pokrajinah države, kjer je predpogojev za uspešno gospodarsko delo dovolj.

Imamo še druga neresena vprašanja. Ljubljanska borza čaka izpopolnitve. Uverjen sem, da bi mogla in mora postati naša borza važen posredovalen organ naše trgovine. Malo je slovenskih izvoznikov, ki so se povzpeli preko lokalnega obzorja na nivo dalekovidnega inozemskega veletržca, ki si s pomočjo spretno izrabljenih zvez išče zaslužka v najoddaljenejših krajih svetovnih tržišč. Še je pravi čas za naše ljudi, da si ustvarijo trajne eksistence in blagostanje po vzgledu podjetnega trgovstva drugih narodov in nepraktični bi bili, če pri tem pozabimo na ugled in renomé, ki ga slovenski trgovec kljub raznim povojnim izraščkom uživa povsod v inozemstvu. Izvežbati moramo dobre reprezentante izvozne trgovine in mnogoterim našim ljudem bo tu odprta pot k blagostanju in sreči. Solidnost trgovskega dela bo najuspešnejše sredstvo, da naši ljudje pridobijo za sebe inozemska tržišča.

Gospodje, veste tudi, da je Slovenija še vedno brez direktne zveze z morjem preko našega ozemlja. Ta točka ostane do uresničenja aktualna v našem gospodarskem programu.

Ceste v Sloveniji so v dezolatem stanju. Zbornica, ki je prometnim vprašanjem vedno posvečala vso pozornost, bo tudi v tem pogledu storila še nadalje svojo dolžnost. Upajmo, da tudi država stori, kar je za nas storiti dolžna.

Praktične potrebe nam narekujejo, da smo v stalnih stikih z ostalimi zbornicami v državi. Konferenca zbornic, ki se v kratkem vrši v Ljubljani, nam bo dala priliko, da te stike poglobimo in storimo sporazumne zaključke v našem programu, kakor je bilo to na konferencah v Zagrebu, Beogradu, Skoplju in Sarajevu.

Rečem, da bo delovanje uspešno in veselo, ako bo med nami dober sporazum.

Vsi oni, ki hočejo biti voditelji svojega stanu ali večjih skupin svojega naroda, morajo vedeti, da ne vršijo dela za danes samim sebi, nego za desetletja naprej, za naše potomce. Zavedajmo se važnosti nalog, ki jih imamo v tej zbornici in delujmo složno za gospodarsko dobrobit Slovencev in naše države. Pri tem pa spoštujemo svoje pošteno delo, s tem bomo spoštovali sami sebe in spoštovali nas bodo drugi. Apeliram na Vas, gospodje kolegi, da me podpirate v tem stremljenju in vsak po svojih močeh pripomorete k gospodarskemu napredku in blagostanju naše domovine.

Nettunske konvencije v vladi sprejete.

Ministrski svet je v četrtek popoldne končal razpravo o nettunskih konvencijah. Po dolgi debati je bil zvečer odobren tudi tretji in zadnji del konvencij. Tudi povprečni poznavalec razmer si nekaj drugega pač ni mogel pričakovati. Seja ministrskega sveta je trajala od 5. do pol 10. Vsi prisotni ministri so podpisali konvencije, ki jih bo vlada v najkrajšem času predložila skupščini. Po seji ministrskega sveta so ministri izjavili novinarjem, da se je razprava o nettunskih konvencijah zavlekla le radi ministra dr. Krajača, ki je obširno razlagal svoje mnenje. Na tej seji sprejete najvažnejše konvencije se nanašajo na rešitev vprašanja povračila italijanskih dolgov Jugoslovenom, zadeva rekvizicij, razna socialna vprašanja in druga doslej še tajna vprašanja. Nettunske konvencije bi morale priti že danes pred finančni odbor. Največje zanimanje vlada za ratifikacijo beograjskih konvencij z Italijo, ki jih je vlada prejela že pretekli teden. Ratifikacija beograjskih konvencij bi se morala izvršiti že danes. Vsled razmer, ki vladajo v vladni večini, se je pa to vprašanje črtalo z dnevnega reda. Po izjavi ministrskega predsednika pride zakon o ratifikaciji beograjskih konvencij pred skupščino v začetku prihodnjega meseca.

PROTEST ZAGREBSKE ZBORNICE PROTI NETTUNSKIM KONVENCIJAM.

Na večerajšnji plenarni seji je zagrebska trgovska in obična zbornica sprejela ostro resolucijo, ki se obrača na vlado in Narodno skupščino, naj v zadnjem trenutku, ako že sprejme beograjske konvencije, nikakor ne sprejme nettunskih konvencij, ker so škodljive za vso državo, posebno pa za Primorje.

PRISILNA PORAVNAVA V AVSTRIJI.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo na Dunaju je imela začetkom tekočega meseca sejo, na kateri se je med drugim pečala z vprašanjem prisilne poravnave. Zbornica se ni priključila akciji, da se prisilne poravnave odpravijo, ker hoče preprečiti izvensodne poravnave in naraščanje konkurzov, ki notorično unižijo izdaten del kreditarjevega premoženja. Pač pa smatra zbornica, da je treba poravnavni red v nekaterih točkah popolniti. Najmanjša kvota naj se zviša na 40%. Poravnavni komisar naj bo dolžan vestno presoditi, ali je potrebna intervencija državnega pravdnika. Ustvari naj se možnost, da more večina upnikov poravnalnega upravnika odsloviti in predlagati za upravnika drugo osebo. Večina upnikov naj ima tudi pravico predlagati ustavitve postopanja. Na željo večine upnikov mora poravnavni dolžnik dopustiti stalno kontrolo upnikov v svojem obratu. Upniki, ki si hočejo zasigurati posebne ugodnosti, naj izgube celo terjatev.

DAVČNI PREDPISI ZA TRGOVSKE POTNIKE V BELGIJI.

Trgovci in potniki, ki nimajo v Belgiji stalnega bivališča in potujejo po državi, da zbirajo naročila, ne plačujejo nobenega davka, ako vozijo s seboj samo vzorce, katere ob odhodu iz države vzamejo s seboj. Ako pa imajo s seboj že blago, katero prodajajo svojim odjemalcem, plačajo ob uvozu carino in davek na poslovni promet ter istočasno pri obmejni carinarnici tudi pavšalni pri-

dobninski davek 60 frankov, ki velja samo za dotično leto in sicer do konca leta. Ako pa ostane trgovec ali potnik v Belgiji preko 31. decembra, se mu davek znova odmeri in sicer po višini opravljenega prometa.

ELEKTRIČNE ŽELEZNICE V ITALIJI.

V letošnjem aprilu so otvorili polni električni obrat na železnici Genova—Pisa. To je korak naprej v vedno hitrejšem tempu elektrifikacije italijanskih železnic. Nova železnica je 362 km dolga, gotovo med najdaljšimi električnimi železnicami v Evropi. Vse električno železniško omrežje Italije meri 900 km, leta 1923 jih je bilo samo 460. Poleg teh v polnem obratu se nahajajočih električnih železnic je dosti takih, ki jih v električne pretvarjajo. Omenimo zlasti težko gorsko progo Bologna—Firenze, 133 km, najvišja točka 616 m, vzpetost do 30‰, ali pa Rim—Sulmona, 172 km, 896 m, do 30‰. Kmalu bo električnih železnic 1300 km. S tem pa elektrifikacijski program prihodnjih let še ni izčrpan. Prišla bo zraven južnoitalijanskih apeninske proga Benevento—Foggia, 101 km, 479 m, znana proga Bozen—Brenner, 89 km itd. Napredujoča elektrifikacija italijanskih železnic znači ogromen prihranek na uvozu premoga; samo proga Genova—Spezia je požrla na leto 15.000 ton premoga. Poleg vseh drugih prednosti je električni obrat dosti bolj poceni kot parni. Dosežemo lahko večjo prometno gostoto in večjo hitrost; uvedli bodo lokomotive s hitrostjo nad 100 km na uro. Ker je Italija klasična dežela predorov, pomeni novi način za potnike velikansko pridobitev na udobnosti potovanja. Kdor se je vozil kdaj ob Rivieri di Levante na 44 km dolgi progi Sestri Levante—Spezia, bo vedel o dimu dosti povedati; 28 km pride na tunele, deloma so tuneli še zaviti. Za obrat služi nekaj parnih elektrarn, v velikih meri pa hidroelektrične centrale, porabljajoče vodo v številnih gorskih dolinah. Za dosedaj večjega padca so vodo večinoma ujeli v velikih zastojnih jezerih. V tem oziru Italija prav gotovo prednjači.

Poziv trgovcem in industrijem.

Usojamo se opozoriti naše trgovce in industrije, da pošilja Društvo »Trgovska Akademija« v Ljubljani vsem uglednejšim trgovskim in industrijskim tvrdkam v nakup po nekaj srečk svoje denarne loterije. Številne tvrdke so radevolje, ne glede na sicer kako ugodne pogoje, kupile vse ali vsaj nekaj poslanih srečk. S tem so dokazale, da pojmujejo gospodarsko in kulturno velepomembno akcijo omenjenega društva, ki hoče zgraditi moderno opremljeno poslopije naši edini trgovski akademiji v Sloveniji, ki naj nam vzgoji toliko potreben temeljito izobražen naraščaj. S tem so sledile tudi vzgledu naših uglednih trgovskih in industrijskih korporacij, osobito Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, Zveze industrijev, Zveze trgovskih gremijev in poedinih trgovskih gremijev in zadrug, ki omenjeno akcijo najkrepkeje podpirajo. Najdejo se pa žalibog še tvrdke in to celo take, ki uživajo ugled kot stanovsko zavedna in gospodarsko dobro fundirana podjetja, ki poslano srečko vračajo in si s tem dajejo žalostno izpričevalo o svoji stanovski zavednosti, ko odrekajo omenjeni akciji podporo, kakršno dobivo Društvo celo od strani slojev, ki na tej akciji nimajo nikakega stanovskega interesa. Pozivljamo zato naše zavedno trgovstvo in industrijo, da kupuje in naroča srečke loterije za zgradbo Trgovske akademije. Opozorjamo na današnji oglas, iz katerega je razvidno, da so pogoji te denarne loterije jako ugodni in pri ceni srečke po 10 Din dobilki od 50 do 100.000 dinarjev (skupno 875 dobilkov) številni in visoki.

Trgovsko ali obrtno sodišče?

Delniška družba B. imela je svoj sedež v Trstu, obenem pa podružnico v Ljubljani, pozneje tudi v Mariboru. Tožitelj je bil od l. 1918 ravnatelj ljubljanske podružnice, od 1. januarja 1920 naprej pa ravnatelj mariborske podružnice. Po službeni pogodbi je imel dobivati tako v Ljubljani, kakor tudi pozneje v Mariboru poleg stalne mesečne plače še tantijemo od čistega dobička.

Ko je bil že pri podružnici v Mariboru, se je leta 1920 obračunala šele neka prejšnja kupčija ljubljanske podružnice iz l. 1919. Kupčija izkazala je čistega dobička toliko, da je znašala tožitelju pristoječa tantijema 20.000 Din.

Pri podružnici v Mariboru izkazala je bilanca, obsegajoča dobo do 30. junija 1920, zopet toliko dobička, da je tožiteljeva tantijema znašala 14.455 Din, tako da je imel tožitelj dobiti na tantijemi skupni znesek 34.455 Din.

Ljubljansko in mariborsko podružnico delniške družbe B. z vsemi aktivni in pasivi prevzela je novoustanovljena, meseca aprila 1921 v trgovski register vpisana delniška družba A. s sedežem v Ljubljani. Ker tožitelj svoje terjatve na tantijemah še ni dobil plačane od delniške družbe B., plačati mu je pa tudi ni hotela nova delniška družba A., primoran je bil tožitelj, vložiti tožbo. Vložil jo je proti novi delniški družbi A. pri trgovskem sodišču v Ljubljani. Trgovsko sodišče izreklo se je pa za nepristojno in vse dotedanje postopanje za ničeno. Svoj sklep je utemeljevalo s tem, da izločuje tožitelj na službeni pogodbi temelječo terjatev na tantijemi, da gre torej v sporu za mezno zahtevo ter je za spor pristojno glede na določbe §§ 4. a in 5. zakona z dne 27. novembra 1896, št. 218 d. z. le obrtno sodišče.

Proti temu sklepu trgovskega sodišča vložnemu rekurzu je višje deželno sodišče ugodilo, izpodbičajni sklep razveljavilo in trgovskemu sodišču naročilo nadaljevanje postopanja. Utemeljevalo je svoj sklep s tem, da naj se glasom § 1. zak. z dne 27. novembra 1896 osnujejo obrtna sodišča v razrešitev obrtnih pravnih sporov med obrtnimi podjetniki in delavci. Po § 4. cit. zakona je obrtno sodišče brez ozira na vrednost spornega predmeta pristojno v meznih sporih in po § 5. cit. zakona v zvezi z določbami §§ 2. in 41. zakona o trgovskem pomožnem osebju je šteti za delavce vse osebe, nameščene pri obrtnih podjetjih za pretežno trgovske ali višje, netrговske posle. Tožitelja je torej vsekako smatrati za delavca v smislu § 5. zak. o obrtnih sodiščih.

Vzlic temu pa obrtno sodišče za ta spor ni pristojno. Iz tožbenih navedb

sledi namreč, da izločuje tožitelj tantijemo za službeno dobo v l. 1909. Njegova službodajalka je bila takrat delniška družba B. v Trstu oziroma njena podružnica v Ljubljani. Zoper to pa ne gre tožiteljeva zahteva, ampak zoper toženo delniško družbo A., o kateri trdi tožba, da se je l. 1921 ustanovila in od tožiteljeve takratne službodajalke delniške družbe B. prevzela vsa aktiva in pasiva iz l. 1918 in 1919. Glede zahtevane tantijeme v znesku 20.000 Din torej ne gre za mezni spor med službodajalko in uslužbencem, marveč za tak spor med slednjim in tretjo osebo. Glede na § 1. zakona o obrtnih sodiščih in § 41. zak. o trgovskih pomočnikih, torej za ta spor obrtno sodišče ni pristojno.

Glasom § 23. zak. o obrtnih sodiščih je za mezne spore, navedene v § 4. zak. o obrtnih sodiščih tudi če pridejo v poštev osebe označene v § 5. lit. c, izključno pristojno ono obrtno sodišče, v čigar okolici se nahaja obratovališče oziroma v čigar okolici se je imelo vršiti delo ali plačati mezda.

V tem pogledu navaja tožitelj, da je bil l. 1920 premeščen k mariborski podružnici delniške družbe B. Za svoje tamošnje poslovanje v dobi do 30. junija 1920 zahteva od toženke kot prevzemnice pasiv prejšnje službodajalke tantijemo po 14.455 Din; za ta del zahtevka bi bilo, če bi bila tožba naperjena zoper službodajalko, pristojno obrtno sodišče v Mariboru. Tam pa obrtnega sodišča ni. Za ta del zahtevka torej pristojnost obrtnega sodišča ni dana z obeh razloženih vidikov.

Pristojno je pa pač trgovsko sodišče v smislu § 51. št. 2 n.

Tudi stol sedmorice v Zagrebu je potrdil sklep višjega deželnega sodišča bistveno iz njegovih razlogov. Tudi v sklepu stola sedmorice se poudarja, da toženka ni bila službodajalka tožitelja, torej vložena terjatev ni nastala iz službenega razmerja, ki bi bilo obstojalo med njima, marveč je toženka le prevzela od bivše tožiteljeve službodajalke vsa aktiva in pasiva, ter tako postala navadna dolžnica tožiteljeva. Ne gre torej za spor med službodajalcem in njegovim delavcem v smislu § 1—4a zakona o obrtnih sodiščih, odnosno med službodajalcem in njegovim trgovskim pomočnikom v smislu § 41. zakona o trgovskih pomočnikih, nego gre le za spor med strankama, ki med seboj ne stojita v meznem ali službenem razmerju, marveč si stojita nasproti le kot upnik in prevzemnica dolga. Za take spore je pa podana pododnost rednih sodišč, ne pa ona obrtnega sodišča. Pristojno je torej z ozirom na določbo § 51. št. 1 trdi toženka, v smislu § 49. t. 6 okrajno sodišče.

»Mali šteditelj«,

zadruga za organizirano štedenje.

Edina pot, ki naj nas privede v boljše razmere, je vzgoja naroda k delu in štedenju.

Vprašanje štedenja je postalo v zadnjem času zopet izredne važnosti. Vedno težje življenske razmere v vseh državah so povod, da se temu vprašanju posvečuje največja pažnja. Izvrstno pisani strokovni članki, razne ankete in resolucije priporočajo vsem slojem omejitve nepotrebnih izdatkov in čim resnejše štedenje; tudi najvišji faktorji v državi so uvideli izredno važnost tega problema in podpirajo po možnosti prepričani, da je to edina pot k ozdravljenju naših razmer in h gospodarski osamosvojitvi.

Pri nas je smisel za štednjo še precej razvit, kar dokazuje porast hranilnih vlog pri naših hranilnicah in denarnih zavodih. Manjkala pa nam je doslej še organizacija, ki naj bi vzpodbujala k štedenju tudi vse one sloje, ki svojih majhnih prihrankov radi neznatnosti ne bi nikoli nesli v hranilnico, temveč jih nepotrebno uporabili in s tem odtegnili skupnemu cilju. Takemu majhnemu človeku je potreben tudi gotov moralni pritisk, neka obveza, ki ga sili k rednemu šte-

denju z vplačevanjem mesečnih vložkov. Ta važen cilj skuša doseči s svojo organizacijo pred kratkim ustanovljeni »Mali šteditelj«.

Ideja, ki jo izvaja ta zadruga, ni nova. Prišla je k nam iz Francije, kjer obstajajo podobne organizacije že več let in kjer so dosegle tudi že res presenetljivih uspehov. Samo en tak zavod v Parizu ima v času petletnega obstoja čez 100.000 članov ter vrši v največji meri važno nacionalno - ekonomsko nalogo.

Iz zelo zanimive propagandne številke »Malega šteditelja« posnemamo, da sprejema zadruga mesečne vložke po Din 25, za katere vrača šteditelju po preteku 5 let obrestovani prihranek Din 1600. Da pa v čim večji meri vzpodbudi v najširših krogih smisel za te vrste štednjo, je uvedla zbiranje štednih listov in poseben sistem nagrad za vse svoje šteditelje, ki so pripravljene nekaj svojega prostega časa uporabiti v svrhu propagacije ideje štedenja in v svrhu pridobivanja novih članov-štediteljev. Zreba se enkrat na leto vsaki 250 štedni list, za katerega izroča zadruga srečnemu dobitniku brezplačno še en štedni list, ki se izplača istočasno z izžrebanih štednim listom ob njegovi dospelosti.

Na ta način prejme srečni dobitnik mesto Din 1600 dvojen znesek Din 3200.

Za one svoje prijatelje, ki so sami prepričani o izredni važnosti štedenja, in ki žrtvujejo nekaj svojega prostega časa za to, da prepričajo o tem tudi druge ter jih pridobijo kot nove člane-šteditelje, za vse te je uvedla zadruga po francoskem vzorec nagrade. Tem svojim prijateljem, ki postanejo zadrugini sodelavci, razdeljuje zadruga vse one zneske, ki jih druga društva podobnih ciljev žrtvujejo svojim agentem, akviziterjem, trošijo za ogromno režijo, itd. Delo, ki ga zahteva zadruga od svojih sodelavcev gotovo ni težko. Vabi jih le, da ob svojem prostem času pridobivajo novih pristave naše ideje štedenja ter širijo s tem smisel za štednjo v majhnih mesečnih zneskih, s čimer doprinašajo k rešitvi tega jako važnega problema, ne glede na materialne koristi, ki jim jih to delovanje more prinesiti. Te materialne koristi so pa lahko tudi zelo znatne in morejo biti vsakomur, ki se le malo zavzame za propagando in ako njegovi nasledniki nadaljujejo po njem započeto delo, lep postranski zaslužek.

Zadruga sama je ustanovljena na podlagi zadrugnega zakona, stoji pod oblatno in zvezino kontrolo, za njeno solidnost pa jamčijo še sledeči gospodje ustanovitelji:

načelnik: dr. Janko Zirovnik, odvetnik, Ljubljana; podnačelnik: Milan Bogady, bivši bančni ravnatelj, Ljubljana; člani: Milan Dular, ravnatelj ljubljanskega velesejma in belgijski konzul v Ljubljani; Stanko Jesenko, ravnatelj zavarovalne družbe »Croatia« v Ljubljani; inž. Veljko Nikolić, kemik in tovarnar, Ljubljana; arh. Josip Costaperaria, Ljubljana; Vinko Vabič, veleeksporter hmelja v Zalcu.

Opozorili bi končno še na to, da ta zadruga nima ničesar skupnega s hranilnicami za zavarovalno štednjo, ki so se v zadnjem času ustanovile in ki imajo popolnoma druge cilje.

To bi bila v kratkem slika o tej novi zadrugi, ki je gotovo poklicana, da igra važno vlogo v organizaciji male štednje. Prepričani smo, da bode pridobila mnogo pristavev čim naše ljudstvo spozna resnost in solidnost njenega dela in ko se samo prepriča, da je ta način štedenja zanj praktičen in koristen.

Zadruga ima svoj sedež v Ljubljani, Gledališka ulica 8. III. ter pošlje radevolje vsakomur, kdor se za ta način štedenja utegne zanimati, svojo propagandno številko, katera mu bode podala najtečnejšo sliko njenega delovanja.

Trgovina.

Borzno razsodišče. V sled sodnih počin se ustne razprave pri razsodišču ljubljanske borze za blago in vrednote v času od 15. julija do 25. avgusta ne bodo vršile.

Mednarodni zakon o delniških družbah. Na glavni skupščini mednarodne parlamentarne trgovske konference, ki se je vršila od 25. do 29. maja t. l. v Londonu, se je razpravljalo tudi o mednarodnem delniškem zakonu. Tekom razprave so se izdelala temeljna načela za tak zakon. Med temi so brezdvoma najvažnejša ona, ki zahtevajo razširjenje delokroga posameznih delniških družb na inozemstvo. Delniške družbe, ki so v domači državi zakonito ustanovljene, naj bi se priznavale tudi v drugih državah, kjer naj bi smele poslovati in sploh uživale vse pravice, katere priznava domovna država v tem oziru drugim državljanom. Družbe, ki prenesejo sedež v drugo državo, ali tam ustanove podružnice, naj bodo glede dolžnosti in upoštevanja predpisanih formalnosti glede javnosti zavezane zakonom dotične države. Za vse delniške družbe naj bi se vodil mednarodni register.

Mednarodna zveza špediterskih organizacij. Dne 31. maja t. l. se je vršil na Dunaju ustanovni občni zbor mednarodne zveze špediterskih organizacij. Zveza ima nalogo, da združi vse organizacije sveta v svrhu zaštite in pospeševanja skupnih stanovskih in gospodarskih interesov. Občnemu zboru je prisostvovalo 5 jugoslovenskih delegatov, med katerimi se je nahajal tudi bivši pomočnik trgovskega ministra dr. Fran Gospodnjetič. Kot zastopnik Slovenije je

na občnem zboru sodeloval predsednik udruženja špediterjev v Mariboru gosp. Stanko Koebek, solastnik in vodja špedicijske družbe »Balkan« v Mariboru.

Angleške koncesije v Bolgariji. Bolgarska vlada je dala posebni v ta namen ustanovljeni družbi »Bulgarian Development Co.« koncesijo in izključno pravico za izvoz svinjskega mesa in konzerv za dobo 20 let. Sedež ima družba v Londonu, akcijska glavica znaša 500.000 funtov; 360.000 funtov bo vplačala družba takoj, ostalih 140.000 prevzame bolgarska vlada, ki mora vplačati denar v petih letih. Družba se zaveže, da bo zadržala vsako leto vsaj 300.000 prašičev, v lastnih klavnicah, ki si jih bo zgradila na različnih pripravnih krajih države; meso mora izvažati ali surovo ali predelano. Že leta 1927 mora odposlati družba 7 ladij mesa in konzerv, nato pa vsako leto vsaj 18. Poleg tega se bo pečala družba z izvozom jaje, perutnine in zelenjave, pa nima za to niti izključne pravice niti kakršnih koli drugih ugodnosti. Država dovoli koncesionarju prostost davkov in brezcarinski uvoz strojev, orodja in instalacij; država da družbi na razpolago prostor za zgradbo klavnice, za zgradbo tovarn za led, za živino itd.; hkrati zgradi država železniške priprave od klavnice do glavnega tira, če proga ni daljša kot 1 in pol km. Pri železniških transportih živine, mesa in konzerv se dovoli koncesionarju znižanje voznine za 50%. Takoj, ko bo parlament koncesijo odobril, bo postala pravomočna.

Trgovinske pogodbe z Anglijo in Madjarsko. Jugoslovenska in angleška delegacija sta v četrtek dokončali svoje delo za sklenitev trgovinske pogodbe in sta parafirali carinski del ter dve noti, s katerima se določa, da med Jugoslavijo in Anglijo velja načelo največjih ugodnosti. V četrtek sta končali svoje delo tudi jugoslovenska in madjarska delegacija za sklenitev trgovinske pogodbe. Ta pogodba bo najbrže parafirana v petek. Končane so tudi obmejne konvencije, vendar z malenkostno rezervo. V soboto pridejo v Beograd madjarski veterinarski strokovnjaki, tako da bodo še ta teden končane vse konvencije z Madjarsko.

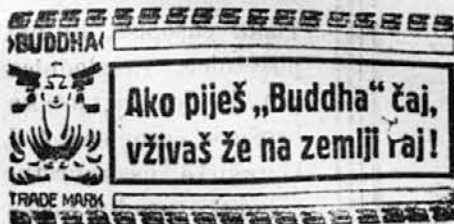
Argentinski izvoz je v prvem letošnjem četrtletju nazadoval za 64,9 milijonov zlatih pezov (približno za 3500 milijonov dinarjev).

Vpisali so se v trgovinski register: Kokol & Bremec, Celje, Poženel & Puntar, Dol. Logatec, Lesna industrija - Parana žaga Kamnik, družba z o. z., Kamnik, »Intex« tekstilno industrijska družba, Kranj in »Dika« cipele, družba z o. z., Ljubljana.

Izbrisali sta se nastopni firmi: Košmerlj, Lavrič in tovariši, trg. z meš. blagom, družba z o. z., Loški potok in Tovarna za preproge, družba z o. z., Maribor.

Prepoved uvoza vina na razstavo v Filadelfijo. Ministrstvo trgovine in industrije je prejelo od ministrstva inostranih del dopis, v katerem se naznanja, da je ameriško poslanstvo obvestilo našo vlado, da se ne bo dovolil uvoz alkoholnih pijač, n. pr. likerjev, vina itd., tudi če bodo namenjena za razstavo v Filadelfijo, ker je uvoz alkoholnih pijač v Zedinjene države sploh prepovedan.

Konkurzi in poravnave na Češkoslovaškem. Po uradni statistiki se je v mesecu maju t. l. otvorilo na Češkoslovaškem 47 konkurzov in prijavilo 220 prisilnih poravnav. Pri konkurzih presegajo v ugotovljenih 33 primerih pasiva za približno 3,7 in pri poravnava v ugotovljenih 213 primerih za 34,3 milj. čeških kron.

Davki in takse.

Donos davkov v proračunskem letu 1925/1926. V času od 1. aprila 1925 do 31. marca 1926 se je v naši državi pobralo 982 (proračun 619) milijonov neposrednih davkov, 214 (200) milijonov davka na poslovni promet, 159 (100) milijonov invalidskega davka, 49 (50) mi-

VELIKA LOTERIJA

= Društva =
= Trgovska akademija =
= v Ljubljani =

885 DOBITKOV
po dinarjev
50 do 100.000

Glavni dobitki Din
100.000
50.000
20.000

IZREDNA PRILIKA
Naročite takoj

SREČKA
samo **10** Din
Žrebanje 15. XII. 1926.

Srečke se dobe
pri Društvu „TRGOVSKA AKADEMIA“ v Ljubljani, Beethovnova ulica 31. 10, pri Trgovskih gremijih, v bankah in po trgovinah.

lijonov vojaške komorske doklade in 518 (500) milijonov dinarjev izrednega 500% odnosno 30% pribitka. Celokupni davčni prejemki so znašali v navedeni dobi 1922 milijonov dinarjev, proračunjeni so pa bili na 1469 milijonov dinarjev. Dejanski donos je torej presegel proračun za 453 milijonov dinarjev.

Monopolni prejemki za mesec februar 1926. Monopolna uprava je imela v mesecu februarju t. l. 170 milijonov dinarjev prejemkov, ki se na posamezne predmete razdele sledeče: tobak 122, sol 17,5, petrolej 10,5, vžigalice 9,5, cigaretni papir 10,5 milijonov dinarjev. Napram državnemu proračunu je donos od tobaka za 13, od soli za 7 in od vžigalic za 4 milijone dinarjev manjši, nego se je proračunilo. Proračun je prekoračil edino donos od cigaretnega papirja in sicer za 2 milijona dinarjev.

Za izenačenje trošarine na pivo. Predstavniki pivarske industrije so pred kratkim posetili ministra financ in ga naprosili, da čimprej izenači trošarinske predpise glede piva. Po njihovem predlogu naj bi se ti predpisi izenačili na ta način, da bi se za Srbijo veljavni predpisi razširili na celo državo. Srbija je sedaj veljavni sistem posnela po amerškem vzorcu, ki se je tekom dolgih let v vsakem oziru dobro obnesel. — V tem smislu je že pred leti stavila analogen predlog zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Sovjeti zvišujejo davke. Komisariat za gospodarstvo je sklenil povišati davke na kmetijske dohodke od 20 na 40%. Izdelal bo zakon proti napačnemu prijavitelju poljedelskih pridelkov. Z drugim zakonom se uredi vprašanje zasebnega kapitala. Rikov je obsojil sistem špijo- naže in deportacije ter je pozval zasebne trgovce, naj pozabijo prošlost ter podpirajo sovjetsko vlado.

Denarstvo.

Obtok bankovcev Narodne banke. Narodna banka je imela po stanju dne 8. t. m. za 5667,3 milj. Din bankovcev v obtoku. Obtok se je v prvih osmih dneh meseca junija t. l. zvišal za 40,3 milj. dinarjev.

Dolgove plačujejo. Velika Britanija je plačala Zedinjenim državam na račun vojnega dolga 67 milijonov, Belgija, Češkoslovaška, Estonka, Finska, Ogrska, Litvinska, Poljska, Rumunija in Letška so izplačale skupaj 4,833.127 dolarjev.

Okrepitev poljske valute. Poljsko valuto misli poljska vlada na ta način okrepiti, da bi se morale vse tuje valute izročiti državnemu zakladu, in s prepovedjo zasebne trgovine z valutami.

Rumunski vojni dolg Italiji. Italijanska in romunska vlada sta se zedinili glede romunskega vojnega dolga Italiji, ki znaša z majhnimi obrestmi 157 milijonov lir in ki bo plačan tekom 50 let. Obe vladi sta se dogovorili tudi zaradi okrepitev medsebojnih trgovinskih izmenjav, posebno kar se tiče italijanske petrolejske potrebe in je italijanska vlada dovolila glavni petrolejski družbi, da odšteje rumunski vladi 200 milijonsko posojilo na 10 let proti 7 odst. obrestim na leto.

Kupujmo in podpirajmo
 domači izdelek.
 izvrstno
KOLINSKO CIKORIJO

Carina.

Carinski dohodki od 20. do 31. maja. Carinski dohodki v tretji dekadi maja so znašali 45,656.933 Din, od 1. aprila do 31. maja pa 314,134.926 Din. Od tega odpade v tretji dekadi maja na carinar- nice v Beogradu 11,267.526 Din, v Zagrebu 9,447.573, v Novem Sadu 8,809.618, v Ljubljani 4,021.197, v Mariboru 3,192.706, v Splitu 2,068.982, v Skoplju 2,668.030, na Sušaku 1,011.205 in v Dubrovniku 3,170.096 Din.

Carinski ažijo. Avstrija 1 zlata krona = 1,44 šilinga, Jugoslavija: 1 zlat dinar = 11 pap. dinarjev; Ogrska: 1 zlata krona = 14.500 pap. kron; Rumunija: 1 zlat lej = 40, odnosno 30 pap. lej; Španija: 1 zlata pezeta = 1.3344 pap. pezeta; Italija: (od 7. do 13. junija) 412%, 100 zlat. lir = 512 pap. lir; Bolgarija: 1 zlati lev = 15 pap. levov; Grška: 1 zlata drahma = 14 papir. drahem.

Začasna ukinitve carine na moko v Franciji. Dne 15. junija t. l. je francoska poslanska zbornica ukinitela pobiranje carine na inozemsko moko, namenjeno za pekarno. Ukinitve velja za enkrat do konca julija t. l. Hkratu je dovolila, da smejo domači mlinarji domačo moko mešati z uvoženo moko in raznimi dopustnimi surogati.

Promet.

Zasedanje tarifnega odbora. Včeraj in danes zasedata v Novem Sadu prva in druga sekcija tarifnega odbora. Na zasedanju se je razpravljalo o mlinskim, mlečnih in lesnih tarifah in o njihovem znižanju za pospeševanje prevoza in izvoza. O sklepih seki se vrši še posvetovanje izvršilnega odbora, ki se sestane v prvi polovici prihodnjega meseca v Beogradu.

Izboljšanje prometne službe in prometnih prilik. Te dni se vrši v Brodu na Savi konferenca oblastnih direktorjev državnih železnic. Na konferenci se razpravlja vprašanje reorganizacije prometne službe in izboljšanja prometnih prilik ter o stavljenju restavracijskih vozov v promet na ozkotirnih železnicah.

Za boljše poštne zveze. Na zadnji seji se je dunajska zbornica za trgovino, obrt in industrijo pečala z vprašanjem pisemskega prometa. Pisemska pošta v medsebojnem prometu med Dunajem, Berlinom, Prago, Budimpešto in Zagrebom prihaja praviloma še le po dveh dneh na namembni kraj, dasi je železniški promet glede brzine na isti stopnji nego v predvojni dobi. Počasno pošto odpremo povzročajo nezadostne odredbe železniških pošt glede nočne službe in nočnega prometa. Zbornica je sklenila predlagati udeleženi poštini in železniškim upravam, da ob priliki tekočih trgovskih pogajanj sklenejo primerne dogovore, da se odprema pisemske pošte pospeši.

Zračni promet. Neki francoski letalec je letel iz Zeneve z enokrovnikom čez Mont Blanc in se je po enourni vožnji vrnil spet nazaj. — Med Berlinom in Königsbergom obratujejo aeroplani tudi ponoči in imajo od Königsberga naprej tudi zvezo v Moskvo. Poleg poštnega prometa raste zmeraj bolj tudi osební promet. Vožnja iz Berlina v Moskvo traja 13 do 14 ur. Od blaga, ki v prvi vrsti uporablja zračno pot v Rusijo, imenujejo električne predmete, filme, radioaparate in fizikalne aparate. — Znani francoski aviatik Pelletier d' Oisy je hotel zadnjič leteti iz Pariza v Tokio. Že v Varšavi se mu je pokvaril aparat in

je moral nazaj v Pariz. Sedaj je pa spet šel; iz Pariza v Varšavo je vozil s hitro tjo 201 km na uro. — Ameriški listi pišejo, da bodo priredili zanimive fotografirne poskuse iz aeroplana ven. V Daytonu (Ohio) se bo dvignil stroj kolikor mogoče visoko in bodo poskušali fotografirati stavbe v 350 kilometrov oddaljenem Detroitu. O fotografirnem aparatu je seveda vse tiho. Če se bo poskus po rešil, potem ni nobene ovire več za fotografiranje na dolge razdalje. — Na Francoskem so vpeljali avtomatično zračno pošto, brez vodnika. Aeroplan vodijo od velike brezžične oddajne stacije, razsvetljena kontrolna tabla v centrali nam zmeraj pove, kje je letalo in kako hitro leti. Zavoji ekspresne pošte so v jeklenem trupu letalega poštnega sla, vsak v svojem posebnem oddelku, opremljen z dežnikom padalnikom. Če pride letalo nad kraj, za katerega ima pošto, da kontrolor v centrali brezžično znamenje; tedaj se odprejo majhna vrata v trupu letalega cilindra in dotični poštni zavoj pade dol, ne da bi letalo pri tem svojo hitrost niti najmanjše zmanjšalo.

RAZNO.

Zaposlenje naših delavcev v Grčiji. Komisariat grških železnic v Lerinu je naznanil velikemu županu v Bitolju: da morejo grške oblasti sprejeti jugoslovenske delavce, ki prihajajo v Grčijo v svr- ho zaposlenja, je neobhodno potrebno: 1. da imajo s seboj odobrenje našega ministrstva poljoprivrede in vod; 2. vsoto v iznosu 4—500 drahem, ki je za tri- mesečno preživljanje neobhodno potrebna; 3. vizum grškega konzulata, razen za osebe iz okolice Bitolja, toda če potujejo v svrhu zaposlenja, morajo tudi posedevati gori navedeno vsoto.

Prijava naših državljanov o škodi, katero so utrpeli v Pusiji. Konzularno-trgovski oddelek ministrstva zunanjih del pozivlja vse naše državljane, kateri imajo od ruske države terjati kako odškodnino, ker se jim je v Rusiji njihova premoženja ali nepremična imovina uničila, pokvarila, konfiscirala, sekvstrirala itd., da obnove svoje prijave povzročene škode v dveh izvodih do 20. julija t. l. pri pisarni gornjega oddelka.

Brazilijska izstopila iz Društva narodov. Generalno tajništvo Društva narodov je prejelo iz Rio de Janeira brzojavko zunan- njega ministrstva, da Brazilijska v današnjem dnevom odpoveduje članstvo v Društvu narodov. Odpoved je utemeljena s tem, da se brazilijska vlada, čim je dobila vabilo na septembarsko zasedanje, z ozirom na izjave poslanika Mello Franca pred Svetom Družbe narodov, tega zasedanja ne more več udeležiti. Brazilijska vlada se čuti dolžno odložiti poleg članstva v Društvu narodov tudi stalen mandat v Svetu. Radi te brzojavke velja za Brazilijsko od danes dalje 2- letni rok, tekom katerega je Brazilijska dolžna pokoravati se statutom Društva narodov. Članstvo Brazilijske bo torej definitivno prenehalo dne 14. junija 1928. Zato pa ni izključeno, da bi bila na prihodnjem zasedanju vendarle izvoljena kot nestalen član.

Stanovanjski zakon. Ministrstvo za socialno politiko je izdelalo predlog zakona o stanovanjih, kojega še ni objavilo. Kolikor je prodrlo v javnost, se predlog, ki naj velja eno leto, v bistvu sklada s sedaj veljavnim zakonom. Omejilo se je baje edino pravico rekvizicije, da bi po preteku veljavnosti zakona najemniki ne prišli v pretežaven položaj.

Oboroževanje v Rusiji. Sovjetska vlada je naročila v Nemčiji veliko število pušk, ki jih bo prodajala potem po 30 rubljev. S temi puškami hoče Rusija oborožiti svoje prebivalstvo po sistemu družtev za estro streljanje.

Patenti v Ameriki. Število napovedanih patentov v Zedinjenih državah je v preteklem letu prekoračilo številko 80 tisoč. Na drugem mestu je Nemčija s 65 tisoč napovedbami. Podelili so pa patentov v Ameriki 49.500, to se pravi, da je na 100 priglasitev prišlo 58,5 podelitev. V Nemčiji je razmerje čisto drugačno, na 100 priglasitev je prišlo samo 24 podelitev. Tujih patentov je ameriški patentni urad podelil največ Nemcem, namreč 1296. Za Nemčijo pridejo Anglija s 1225 patenti, Kanada s 790 in Francija s 450 patenti.

Sejemski Vestnik VI. Ljubljanskega velesejma. Pravkar je izšla 4. številka reprezentativne revije, ki že po svoji vsebini jamči, da zastopa eno naših najvažnejših narodno gospodarskih institucij Ljubljanski velesejem. Po pestri vsebini nudi vsakomur vsega, česar je treba za spoznanje pomembnosti velesejma. Članki: Potrebnost in koristnost ljubljanskega velesejma, Zakaj je udeležba na velesejmu potrebna, Prijave za letošnji velesejem, Stalna higijenska razstava v Ljubljani, Slovenska žena, Ugodnosti in olajšave letošnjega ljubljanskega velesejma, Brezalkoholna uporaba grozdja in sadja in nje pomen za naše narodno gospodarstvo, Avtomobilski oddelek na Ljubljanskem velesejmu, v zadostni meri rešuje svojo kulturno nalogo in upravičuje obstoj te velesejmske revije. Priporočamo vsakemu, da si prečita to številko, na željo jo vsakemu pošlje uprava velesejma brezplačno. Naj vsakdo spozna kakšne neprecenljive vrednosti so za naše narodno gospodarstvo ljubljanski velesejmi. To je ustanova, katere več ne moremo pogrešati. Letošnji velesejem

se svečano odpre v soboto dne 26. t. m. Legitimacije so že v predprodaji pri denarnih zavodih, v Ljubljani tudi pri »Putniku«, palača Ljubljanske kreditne banke in pri tvrdki Zidar, Dunajska cesta. Permanentna legitimacija s pravico do polovične voznine stane 30 Din, rodbinska vstopnica za enkratni obisk treh oseb 20 Din, navadne dnevne pa se bodo prodajale po 10 dinarjev.

Angleško ruski spor. Finančni minister Churchill je izjavil bivšemu ruskega zastopniku, da je protibritanska propaganda Rusije najbolj kriva, če se angleško-rusko razmerje ne more izboljšati in če Angleška ni voljna započeti nova pogajanja. Chamberlain je naročil angleškemu zastopniku v Rusiji, naj sporoči sovjetski vladi, da Angleška ne more mirno gledati akcije ljudskega komisarijata za finance, zlasti ko je dovoljeval, da se pošilja iz Rusije denarni prispevki za podporo protiuslavne in protipravne angleške stavke.

Iz Ogrske. Tudi na Ogrskem se je začela kartelizacija v večjem obsegu. Sedaj na primer so se združile premogovne

družbe v borsodskem premogovnem okraju v posebno akcijsko družbo, v kartel, od katerega pričakujejo izdatnega zboljšanja ogrske premogovne industrije. — Sladkorna kampanja 1925/26 se sedaj zaključuje; ugotovili so veliko nazadovanje v produkciji in v eksportu sladkorja. V kampanji 1925/26 so vse ogrske sladkorne tovarne predelale samo 124.000 vagonov sladkorne pese in so napravile ca. 15.000 vagonov sladkorja. Doma so jih porabili 7500, eksportirali so jih z veliko težavo 6500, 1000 jih je ostalo. V kampanji 1924/25 so bile odnosne številke te-le: 152.000, več kot 18 tisoč, eksport 8900, torej za 2400 večji kot v kampanji 1925/26.

Iz Latvije. Latvija je majhna republika ob Riškem zalivu. Glavno mesto je Riga. Gospodarske razmere so približno iste kakor smo jih omenili zadnjič pri Estonski. Zlasti veliko se v zadnjem času govori o izvozu surovega masla, ki gre zelo hitro gor. Za parnike, ki vozijo v inozemstvo, so napravili hladilne aparate. Surovo maslo gre večinoma v Nemčijo, v Anglijo in na Švedsko. — Tendanca lanenega trga je trdna. Kljub štrajku na Angleškem je sklenila monopolna uprava več večjih kupcij z Anglijo ter Francijo in Belgijo.

Ljubljanska borza.

18. junija 1926.

Blago: Remeljni 48/68 mm, I., II., III., monte, od 3, 4, 5, 6 m, feo vag. meja den. 550; Hrastova drva, meter, suha, zdrava, feo vag. meja, 1 vag., den., bl. in zaklj. 19; hrastovi bordonali, ostrorobi, 30/30 cm in 26 cm, dolžina od 4,70 m, feo vag. meja den. 1200; bukov testoni, monte, feo vag. meja, 10 vag., den. 500, bl. 520, zaklj. 500; trami 5/6, 9 do 12 m, 4/5, 6/8, 7/9, 7 m naprej, feo meja tranz. den. 310; pšenica 75/76, 2%, feo bačka post. bl. 342.50; koruza, koncem VI., v zač. VII., par. Ljubljana bl. 195; koruza, feo vag. bačka post. bl. 158; ajda domača, feo vag. slov. post. bl. 255; prosa rumeno, feo vag. Ljubljana bl. 217.50; rž, feo vag. Ljubljana bl. 185. Vrednote: Invest. pos. 1921 den. 72, bl. 74; voj. škoda den. 300, bl. 304; zast. listi Kranj. dež. banke den. 20, bl. 22; kom. zad. Kranj. dež. banke den. 20, bl. 22; Celj. pos. den. 192, bl. 196; Ljub. kred. banka den. 175, bl. 195; Merkantilna banka den. 100; Prva hrv. šted. den. 864; Slavenska banka den. 50; Kred. zav. den. 165, bl. 175; Strojne tov. den. 70;

Papirnice Vevče den. 100; Stavbna družba den. 55, bl. 65; Šešir den. 103, bl., zaklj. 104.

TRŽNA POROČILA.

Tržne cene za meso v Ljubljani. 15. junija). Govedina: V mesnicah po mestu 16—19. Na trgu: 1 kg govejega mesa I, 18, II, 15, vampov 9—10, pljuč 6—8, jeter 18—19, Teletina: 1 kg telečjega mesa I, 20, II, 17, jeter 25—30, pljuč 10, jeter 15—20, slanina ribe in sala 22, slanina mešane 21, masti 25 1 kg, šun (gnjati) 35, prekajenega mesa 32, II, 30. Drobniča: 1 kg koštrunovega 14—15, 1 kg kozličevine 20, klobase 1 kg krakovskih 45, debrecinskih 45, hrenovk 35, posebnih 35, svežih 30—40, pol prekajenih kranjskih 32—35, suhih kranjskih 67, prekajene slanina 28—30. Perutnina: piščanec majhen 12 do 16, večji 18—20, kokoš 25—35, petelin 20—40, domač zajec 10—15, večji 18—20, mleko, maslo, sir, jajca: 1 liter mleka 2.50—3, 1 kg surovega masla 40—45, čajnega 50—60, masla 45, bohinskega sira 38, sirčka 9—10, eno jajce 1.75—2.

Cene špecerijskemu blagu v Ljubljani. (15. junija.) 1 kg kave Portoriko 72 do 76, Santos 52—56, Rio 48—50, 1 kg pražene kave I. 90—100, II. 76—80, III. 56—60, kristalnega belega sladkorja 13.50, sladkorja v kockah 15.50, kavne primesi 22, riža 10—12, II. 8—10, 1 kg testenin I. 12, II. 10 Din.

Mlevski izdelki na trgu v Ljubljani. 1 kg moke št. 0 6, št. 1 5.50, št. 2 5.25, št. 3 5, št. 4 4, kaše 6—7, ješprenja 6—8, ješprenjčka 10—13, koruzne moke 3.50 do 4 Din.

Dunajska borza za kmetijske produkte. (16. t. m.) Čvrstejša ameriška in bu-dimpeštanska poročila. Na Dunaju živahnijeje povpraševanje, a ponudbe še vedno male. Uradno notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine za 100 kg v šilingih: pšenica: domača 47—47.50, potiska 49.50—51.50; ječmen: domači 30—33.50; rž: marchfeldska 27—27.25; turščica 22.75—23.75; oves: domači 30—31; moka 30: domača 82.50—85.50, madžarska 80—85, jugoslovenska 78—83.

26. JUNIJA - 5. JULIJA 1926.

Pod pokroviteljstvom Nj. Vel. Kralja

VI. LJUBLJANSKI

MEĐNARODNI VZORČNI VELESEJEM

Najstarejša in najbolj obiskana gospodarska razstava naše države. Zbirališče trgovcev, obrtnikov in industrijalcev. Razstavljalci so samo prvovrstna podjetja. — Cene brezkonkurenčne. TORAJ NAJUGODNEJŠI OGLED IN NAKUP VSAKOVRSNEGA BLAGA. Permanentna legitimacija upravičuje do 50% znižanja na vseh vlakih (tudi brzovlekih razen S. O. E.). Cena Din 30—.

NAJCENEJŠA PRILIKA ZA IZLETE IN OBISK ALPSKIH KRAJEV IN KOPALIŠČ DIVNE SLOVENIJE.

Tehnične novosti. — Razstava „Slovenska žena“, „Higijenska razstava. Stanovanja preskrbljena.

Legitimacije se dobe v denarnih zavodih, gospodarskih društvih, potniških pisarnah itd.

SLOVENIA-TRANSPORT d. z o. z., Ljubljana, Miklošičeva cesta 36.
Izvršuje vse spedijske posle, reekspedicije, vskladiščenja, prevoze, carinjenje robe. — Telefon št. 723.

Carinsko posredništvo Just Piščanec, Ljubljana, Miklošičeva cesta 36.
Izvršuje scarinjenje, carinske reklamacije, rekurze in vsa v carinsko stroko spadajoča dela. — Telefon št. 723.

Blagajničarka

se sprejme

v trgovini podružnice Ludovik Kuhariča na Vinici pri Ormožu. Predpogoj: starejša gospodinja, popolnoma samostojna in zmožna knjigovodstva ter izučena trgovine. Če le mogoče s kavcijo.

Trgovci! Obrtniki!

Pri tvrdki

JOSIP PETELINC
LJUBLJANA

blizu rešernovega spomenika, ob vodi
dobite vse potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje in sedlarje
na veliko in malo
po najnižji dnevni ceni.

Liptavski ovčji sir

(majski sir)

mehak, prvovrsten v 5 kg-posodah po Din 100— franko vsaka poštna postaja proti nakazilu zneska vnaprej.

Sirarna

ARNOLD WEISZ

VELKE ŠARLUHY (Slovaško)

Zastopniki se iščejo!

KJE SE

KUPI?

Le pri tvrdki

Josip Petelinc

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vodi. Najboljši šivalni stroj za rodbinsko ali obrtno rabo, svetovno znanih znamk. **Ortizner - Adler - Phonix.** Isotam posamezne dele za stroje in kolosa, igle, olje, jermene, pnevmatika. Pouk o vzdrževanju stroja brezplačen! — Večletna garancija! Ne veliko! Ne malo!

Naročajte, širite „Trgovski list“.

MOTOCIKLI

B. S. A. — Najbolj sigurni in ekonomični za trgovsko polovljenje. Nove znižane cene za 1926.
Jugo-Auto Ljubljana Tel. 236

ESENCI

za rum, konjak, likerje in žganje

Ekstrakti in arome

za nealkoholne pijače vseh vrst

Koncentrirani sadni eteri za aromatiziranje kandižov in sladčic

PRAVI MALINOVEC

Sadna marmelada „Nektar“

Sadni grog (Punsch)

-- Limonov sok --

priporoča:

Srečko Potnik in drug

Ljubljana, Metelkova ulica 13

!!! Zahtevajte cenike !!!

Veletrgovina

A. ŠARABON

v Ljubljani

priporoča

špecerijsko

blago

raznovrstno žganje

moko in

deželne pridelke

raznovrstno

rudninsko vodo

Lastna pražarna za

kavo in mlin za di-

šave z električnim

obratom.

CENIKI NA RAZPOLAGO!

Brodarsko akcionarsko društvo

Sedež: Beograd „**OCEANIA**“ Ravnateljstvo: Sušak

Glavno odpravništvo v Trstu.

Redna mesečna trgovska proga

Jadransko morje, Marseille, Špa-

nija, Maroko do Kanarskih otokov

Odhod iz Splita vsakega 1. meseca

„Šibenika“ 4. „

„Sušaka“ 10. „

„Trsta“ 18. „

pristaja eventualno v Gružu za: Marseille, Barcelona, Valen-

cijo, Oran, Melilla, Malaga, Tangier, Casa-Blanca, Tenerife in

Las Palmas, pristane po potrebi tudi v ostalih mednarodnih.

Petnajstidnevna trgovska proga za

Egejsko morje

Iz: Sušaka, Trsta, Splita, eventualno iz Gruža za: Patras, Kal-

mato, Pirej, Volo, Solun, Cavallo, Metileno, Chios, Smirno, po

potrebi Ghytion, Dedeagač, Rodi, Kandijo in Kanejo.

Za pojasnila se je obrniti na ravnateljstvo na Sušaku

in glavno odpravništvo v Trstu ali na društvena

zastopstva na Reki, v Šibeniku, Splitu in Gružu.

TISKARNA

MERKUR

TRGOV.-IND. D. D.

LJUBLJANA

Sim. Gregorčičeva 13

TELEFON ŠTEV. 552

==

Tiska časopise, knjige,

posetnice, razglednice,

pravila, lepake, letake,

brošure, časopise i. t. d.

Izvršuje vsakovrstne

trgovske, uradne kakor

tudi vse druge tiskovi-

ne v eni ali več barvah.

==

LASTNA KNJIGOVEZNICA.